

V Ljubljani, v četrtek, dne 14. avgusta 1913.

Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.— za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.— ost. inozemstvo: " fr. 3.50 " fr. 7.— " fr. 14.—		Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.	Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.
Leto III.	Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron. Štev. 33.

Mir na Balkanu sklenjen.

Mirovni delegati balkanskih držav pri svojih posvetovanjih v Bukareštu.

Opozorjamo čitatelje na knjigo:
R. Badiura, Na Triglav, v kralje-
stvo Zlatorogovo. (Gl. zadaj, rub-
rika „Književnost“ !)

Od delitve Srbije do svetovnega fiaska.

Vsa lažnivost politične morale se je pokazala preteklo jesen, ko so prijeli balkanski narodi sami za krmilo svoje usode; evropske tetke so zavekale v glušečem koncertu, iz katerega se je najbolj presunljivo razločil glas izvestne skupinice na Dunaju, ki je izkušal predstavljati svetu — glas Avstrije. Vsak srbski uspeh je veljal tem ljudem za nečuvno kršenje avstrijskih pravic, vsaka srbska pridobitev je pomenjala življenjsko nevarnost za donavsko monarhijo; komaj so čakali prilike, da bi pognali milijonsko armado nad hrabri narod naših najmilejših bratov in ga zadavili baš v trenutku njegove sijajne renesanse. Bolgarom, Grkom in celo Arnavtom so privoščili vse, Srbiji ničesar; ti hujšaki so obremenili državo z ogromnimi vojaškimi izdatki, odtegnili stotisoče rodov in poklicu, povzročili prekinjenje malo da ne vsega gospodarskega življenja in onesrečenje celih dežel z izvennormalnimi razmerami — samo zato, ker so znani krogi komaj čakali, da izbrišejo raz balkanski zemljevid svojo slabo vest — močno in neodvisno Srbijo. Namesto da bi priznali milijonom zatiranih avstrijskih Jugoslovancev njihove pravice, so hoteli rajši oslabilo prvo slovansko državo na Balkanu — da ne bi trpini v monarhiji zavidali svojim bratom onstran njenih mej in bi — to je bil cilj hrepenenja! — sčasoma sploh pozabiti, da so še ljudje. Niti za hip niso pomislili, da lahko odstranijo „jugoslovansko nevarnost“ brez vsake opasnosti in brez vinarja troškov: s tem, da nam dajo popolno enakopravnost z drugimi narodi — n, pr. z Nemci. Čemu ne? Ali ne sloni habsburški prestol na nas prav tako kakor na onih? A ne, to sredstvo jim je bilo preveč drago, zakaj oni nočejo enakopravnosti, marveč uničenje Slovanstva, na razvalinah katerega naj odkrije Avstrija po njihovem načrtu svoje lice kot nemška velemoč. In zato so prežali tisti — žalibog vplivni krogi na trenotek, ko bi mogli ugonobiti Srbijo; najzagrizenejši dunajski časopisi so jo delili že naprej med Bolgarijo, Rumunijo, Albanijo in seveda tudi Avstrijo, kar bi se gotovo ne bilo godilo, ako ne bi vedeli židovski pisarji, da izražajo mnenja važnih ljudi. No — iz moke ni bilo kruha; Srbija je še cela, večja in močnejša nego prej, z lavorikami ovenčana zmagalka Bolgarije, na kateri je slonel poslednji up zakulisnih protivnikov Srbstva.

Pa tudi ti protivniki drže zdaj svoje uspehe v rokah: oglejmo si malo, kaj so nam pridobili s svojim hujškanjem. Srbije niso razdelili, Sandžaka, ki naj bi jo ločil na veke od Črne gore, niso spravili pod Avstrijo; preostalo bi torej vsaj, da bi bili zagotovili srbski trg avstrijski industriji, ki bi bila — kot najbližja — prva poklicana, kriti potrebe dežele, stopajoče po dveh slavnih vojnah v dobo silnega napredka, modernizacije, gradnje cest in ustanavljanja neštetihi industrijskih podjetij. Vse to se je že pričelo; preden je utihnil grom železnih srbskih parlamentarjev pred Vidinom in Čustendilom, je oddala Srbija milijonske dobave. Kako se je pri tem spominjala avstrijske industrije, izvaja „Slov. Narod“ s suhimi dejstvi: Srbija je oddala dobavo lokomotiv tovarnam v Nemčiji. Sedemnajst lokomotiv se bo zgradilo v tovarni Linke-Hoffman v Breslavi, 20 pa v

tovarni Borsig v Tegelu. Naša industrija lokomotiv, ki že delj časa toži o pomanjkanju dela, naj pa mirno čaka na boljše čase in boljše — diplomate. Francoska tovarna za topove Schneider-Creuzot se bo etablirala v Kragujevcu. Belgijski in nemški kapitalisti iz rajha bodo ustanovili v Belgradu tovarno za usnje. Ustanovil pa se je pred kratkim tudi Bavarski Lloyd. Dozdaj je bila paroplovba na Donavi v rokah avstrijskih družb, pred vsem donavske roplovne družbe. Zdaj pa se je s sodelovanjem bank, velike industrije in različnih petrolejskih družb ustanovila v Monakovem pod imenom Bavarski Lloyd ladjeplovna družba s štirimi milijoni mark akcijskega kapitala. Gotovo, da je to ustanovitev pred vsem povzročil boj za nemški petrolejski trg. Standard Oil Company, ki hoče na vsak način dobiti v svoje roke svetovni monopol, je ustanovila Nemško-ameriško akcijsko družbo. Nemški tr-

Dr. Velimir Deželić, znani hrvatski pesnik in pisatelj, avtor naših romanov „V službi kalifa“ in „V burji in viharju“.

govci s petrolejem, pa so ustanovili Nemško družbo za prodajanje petroleja (Deutsche Petroleumverkaufsgesellschaft). In med obema skupinama se je začel oster boj. Nemška družba pa potrebuje predvsem petroleja, in tega bo vozil Bavarski Lloyd iz Rumunske. Nemške banke in velika industrija v Nemčiji, pa tudi politični in diplomatični krogi so pravočasno začutili novo življenje, ki se poraja na Balkanu, vsled česar je ostala Nemčija v balkanskem konfliktu tako lepo v ozadju, v rezervi. Nič ni grozila, nič rožljala z orožjem, ker je vedela, da bo ta njena rezerva tisočerno poplačana. Avstrija pa ni dobila ničesar! Prazne roke — to je plačilo nesrečne politike, ki nas je stala kri naših žil in mozeg naših kosti. Možje na Dunaju so zavrgli edini trg, ki bi bil drugačni Avstriji brez dvoma zagotovljen — zavrgli ga najbrže za vedno, kajti narod, ki ni pozabil enega samega kosovskega dneva celih petsto let, tudi ne bo lahko pozabil neprijateljstva, ki mu ga je izkazovala njegova podonavska soseda skozi vse dolge mesece njegove junaške borbe v letih 1912—13.

Naše slike.

Dr. Velimir Deželić, hrvatski pisatelj. Eden najpopularnejših ljudi na Hrvatskem je gotovo dr. Velimir Deželić, pisec romanov „V burji in viharju“ in „V službi kalifa“, ki sta izšla tudi v našem listu, ter mnogih drugih krasnih del. Rodil se je v Zagrebu l. 1864. kot sin znanega hrvatskega književnika Gjura Deželića in

dovršil gimnazijo v svojem rodnom mestu. Ze kot dijak je poizkušal svoje nadarjeno pero v leposlovnem lističu „Mladenac“, ki so ga izdajali v četrti šoli; rad je tudi popotoval in sledil stopinjam hrvatskega naroda po njegovi zgodovini, kar je rodilo čez leta bogate sadove v njegovih zgodovinskih romanih; toda ko je prišel dne 1. oktobra 1881. na Dunaj, se ni vpisal na filozofski, marveč na medicinski fakulteti, ker je bil zdravniški stan že takrat najsamostojnejši. Kot vseučilišnik je postal odbornik dijaškega društva „Zvonimir“, v čigar almanahu l. 1886. in 1887. je žel s svojimi povestmi „Mijat“ in „U očaju“ prvo javno priznanje. Poleg strokovnega študija se je bavil Vladimir Deželić na Dunaju z zgodovinskimi in književnimi vprašanji ter se učil jezikov, posebno francoskega, italijanskega, angleškega, ruskega, češkega in bolgarskega. Leta 1885. se je poročil s Tonko Kontakovo, ki mu je še danes vzorna družica in mu je rodila devetero dece. Zdravniškemu poklicu pa se vendar ni posvetil; prestopil je na filozofsko fakulteto in postal doktor filozofije; kat takšen je dobil službo v hrvatski vseučilišni knjižnici v Zagrebu, kjer slušbuje še dandanašnji. Dr. Velimir Deželić potuje rad in mnogo; bil je v naših krajih, prepotoval Dalmacijo, Bosno in Hercegovino, dvakrat je bil tudi v Italiji, ki je silno oplodila njegovo pesniško dušo. Kot pisatelj je bil vedno zvest sotrudnik zagrebske „Prosvete“, v kateri je priobčil več romanov. Poleg mnogobrojnih znanstvenih razprav in člankov so njegova glavna dela tri zbirke poezij — „Pjesme“ (1899), „Kopnom i morem“ (1900) in „Zvuci iz katakomba“ (1902) ter štirje veliki zgodovinski romani „U buri i olečji“ (V burji in viharju), „Prvi kralj“ (nadaljevanje prejšnjega), „Car Dioklecijan“ in „U službi kalifa“, mimo njih pa še mnogo večjih in manjših povesti, ki jih ne naštevamo posebej. Najlepše je označil Deželića moderni pesnik Mihovil Nikolić: „Kdor ga pozna osebno, ta ve, kako se mu sklada poezija z življenjem. On je mirna narava, poglabljena vase, polna tople intimnosti. Tako je tudi v njegovih pesmih. Dal nam je v njih svojo dušo, in več od pesnika ne moremo zahtevati. Njegova idealnost je glavna naloga njegovega dela“.

Mirovna konferenca v Bukarešti. Na naslovnem listu prinašamo sliko z bucareške mirovne konference, ki se je končala s pravičnim in častnim mirom za vse vojujoče stranke. Čitatelj bo spoznal brez težave romunskega ministra predsednika Majoresca, ki je vodil tudi konferenco, jugoslovanskega Bismarcka Pasića, nadalje Tončeva, Fičeva, Venizelosa, Panasa i. dr.

Nemiri v Sofiji. Poraz bolgarske armade na makedonskem bojišču in fiasko politike bivšega ministrskega predsednika dr. Daneva sta izzvala v vsej Bolgarski odločen odpor proti mogotcem, ki so zakrivali nesrečno vojsko in privedli vso deželo na rob pogube. V Sofiji so se godili opasni nemiri, ki so dali povod skrivnostnim vestem o atentatu na Daneva in carja, o njunem begu itd. Te vesti so bile sicer pretrane, toda resnica je, da vlada v Sofiji obsedno stanje: vodilnim možem so pokazala bolgarska zverstva na bojiščih, česa se jim je bati v lastni prestolnici, ako ne zaduše revolucije v kali. Naša fotografija kaže vojaštvo, ki tabori v Sofiji po ulicah in vzdržuje red in mir; ako ga bo vzdrževalo tako kakor v Seresu, Kilkišu in na drugih krvavih pozoriščih bolgarskih tatarsčin, potem — gorje!

Bolgarski jetniki v Bukarešti. Rumunska je izvojevala svoj delež pri bucareškem plenu z najmanjšimi žrtvami. Naše

časopisje se večinoma huđuje na Romune, da si utegne postati baš srbsko-romunsko zbližanje velepomembno za nas, ako bo vztrajala Bolgarska na potu izdajstva in odpada. No, eno se mora vsaj priznati Romunom: njih nekrvavi dobiček je sad preudarne in spretne politike, ki še vedno ni bila tako zavratna kakor bolgarski napad na zaveznike Srbe. Na svojem kratkem pohodu so zajeli Romuni mnogo bolgarskega vojaštva, ki čaka zdaj po romunskih mestih vrnitve v nesrečno domovino.

Prva pogajanja za mir v Nišu. Kakor znano, so se sestali zastopniki vojujočih balkanskih držav v Nišu k prvi konferenci, na kateri naj bi se bili pogodili o ustavljenju sovražnosti. Pogajanja v Nišu pa niso rodila uspeha in so naglo prenehala, ker so nasprotniki preložili bojišče mirovni pogajanj v Bukarešto. Objavljamo sliko generala Paprikova, ki je bil v Nišu kot bolgarski pooblaščenec.

Prva pogajanja med balkanskimi državami: General Paprikov, ki je bil v Nišu kot bolgarski delegat.

Brezplačen učni tečaj za vezenje, krpanje perila in nogavic itd. je priredila znana Singerjeva tvrdka šivalnih strojev, oz. nje podružnice v Kranju od 21. julija do 2. avgusta t. l. v ljudski šoli v Idriji. Objavljamo sliko udeleženk tega tečaja, ker se ne da tajiti, da pridobe naša dekleta in gospodinje na takih prireditvah mnogokaj koristnega, da si služijo v prvi vrsti reklami za — sicer svetovnoznani — Singerjev farikat.

Iz Bosne in Hercegovine. Pod tem naslovom priobčimo serijo vrlo uspelih slik, ki nam jih dal na razpolago prijatelj našega lista; upamo, da ustrezemo s tem živemu zanimanju svojih čitateljev za ubogi deželi, ki sta nosili l. 1908/9 in zdaj vse težko breme vojne pripravljenosti. Izbrali smo vzlasti slike, ki kažejo narodne noše v vsej njihovi izvornosti in slikovitosti.

Deželna zveza kranjskih obrtnih združenj je imela dne 4. julija svoj redni občni zbor, ki se je vršil v posvetovalni dvorani mestnega magistrata. Zborovanja so se udeležile vse včlanjene zadruge po svojih odposlancih, tako ljubljanske kakor podeželne. Zborovanje je otvoril in vodil načelnik zadruge g. Engelbert Franchetti, ki je podal po kratkem pozdravu vseh

Lahka zmaga Romunije: Skupina bolgarskih vojakov, ki so jih naločili Romuni na svojem pohodu.

navzočih jedrnato poročilo o zvezinem delovanju. Kot zastopnika obrtnih oblasti sta se udeležila občnega zbora tudi združni inštruktor dr. Blodig in magistratni koncipist dr. Bercé. Po sprejetem blagajniškem poročilu in resolucijah, posebno glede ustanovitve podružnice zavarovalnice proti neugodam v Ljubljani, glede ustanovitve meščanskih šol na Kranjskem in po imenovanju častnih članov zveze se je vršilo v magistratni dvorani slavnostno zborovanje povodom desetletnice obstanka zveze. Kot glavni slavnostni govornik je nastopil predsednik zveze g. Engelbert Franchetti, ki je žel za svoja temeljita in za obrtni napredek važna izvajanja posebno zahvalo in vsestransko priznanje. Po slavnostnem zborovanju se je vršil v hotelu „Zlata kaplja“ skupen obed, katerega so se udeležili polnoštevilno vsi zborovalci.

NOVICE.

Palič se je zopet pojavil in sicer mrtev. Albanska korespondenca poroča: Truplo pa-

tra Paliča, katerega so ustrelili črnogorski vojaki, je bilo dne 15. julija izkopano iz provizorične grobnice in nato v navzočnosti zastopnika črnogorske vlade ob mnogobrojnem spremstvu katoliškega prebivalstva pokopan na Zombiju. S tem je izpolnjen prvi del med avstrijsko in črnogorsko vlado dogovorjenega pravnega programa. Blagoslovljenje spominskega križa za patra Paliča na licu mesta, se izvrši v jeseni.

Bolgarski begunec v Zemun. Dva bolgarska vojna jetnika, zarobljena v krvavi bitki na Bregalnici, sta pobegnili te dni iz belgrajske trdnjave in poizkusila preplavati Savo. Eden je našel smrt v valovih, drugi, močan in vitek kmetski fant, je došel srečno na ono stran. Avstrijske oblasti so ga poslale v petdnevno karanteno. Begunec pripoveduje, da si je zaslužil v vojni podčastniški čin. „Zakaj si pobegnil?“ ga je prašal dopisnik nekega dunajskega lista. „Ali vam je bilo v belgrajski trdnjavi tako zlo?“ — „Ni nam bilo zlo, gospodine,“ je odgovoril Bolgar, „a nočem, da me odvedejo spet na Bolgarsko, kadar sklenejo mir. Nič več

Nemiri v Sofiji: Vsled revolucionarnega vrenja so se izpremenile sofijske ulice v vojno taborišče.

nočem biti vojak: to ni človeška služba. Ravnali so z nami kakor s psi. Z revolverji so nas tirali v boj. Niti na predvečer dne, ko se je začela vojna s Srbijo, nismo vedeli, da se bomo morali biti s svojimi brati in

sem se na to obrežje, da se naužijem tihote in nočnega pokoja". Redarja sta se posvetovala nekaj časa in pozvala grofa, naj se izkaže. Njegove listine so bile v redu, imel je denar, orožja ali vlomilnih priprav ni bilo

šen to pot po vseh pravilih in da je mrtev tako temeljito kakor katerikoli drugi obešenec. Izprva so menili, da se je zgodila nesreča; v nadaljni preiskavi pa se je izkazalo, da se je sukal zadnje čase okrog vešal neki igralec, ki je imel ljubavno razmerje z obešencevo ženo. Glediški „krvnik“ je izpovedal tudi, da ga je izprašal natanko o vsem ustroju varnostnih naprav na vešalih — z očitnim namenom, da jih pozneje skrivaj pokvari in zakrivi nesrečenežovo smrt. Morda dobi podjetni ljubimec priliko, prepričati se z lastno kožo, kako prijetno je biti obešenemu brez varnostnih naprav.

Revolver, ki sam razsvetli svoj cilj, je izumil neki pariški policijski komisar. Revolver ima pod cevjo pritrjeno majhno električno žarnico s suho baterijo v obliki paličice; nezaten pritisk s prstom — pa ti pade na cilj svetla lisa. V močni leči pred žarnico sta vdelani dve črni, križajoči se črti, in mesto, kamor pade to križišče v svoji projekciji na cilju, je natančno tisto, ki ga zadene krogla, ako ustreliš. S to napravo je sigurno merjenje po noči baje še mnogo lažje kakor v dnevni svetlobi.

Brezplačni učni tečaj za umetno vezenje, prirejen v Idriji po kranjski podružnici Singerjeve tvrdke šivalnih strojev. (Prva na desni g. učiteljica, v sredi poslovodja podružnice).

zavezniki. Mi vojaki smo storili svojo dolžnost, toda naši oficirji so živine. Sovražim jih. Izkušal se bom preživeti tu kot vrtnar. Krvi sem videl dovolj — več je ne bi mogel prenesti... In krepki, visoki mož je naslonil glavo na rame in zajokal kakor dete. V njegovi domovini ga čakajo dragi, njega pa je tako groza Kajnovе kletve, ki plava nad to domovino, da se ji je odrekal za vse žive dni...

Na begu pred hrupom in — ženo. Te dni sta patroljirala v Parizu dva redarja ob bregu Seine in gledala tudi pod mostovi, ali ne najdeti kaj sumljivega. Tako zapazita zdajci moža, zavitega v širok plašč, ki je spal pod nekim mostom blaženo spanje. Zbudita ga s par brcami in ga povabita, naj ju spremi do najbližje policijske stražnice. Mož zazeha, sede, izmane si oči, oboroži svoj pogled z — monokljem in ju pomeri začudeno. Pa tudi vrla polipa se zavzameta nekoliko, videča, da je „vagabund“ nenavadno fino oblečen ter ima na rokah dragocene prstane, v kravati pa iglo z briljantom. Še bolj ostrmita seveda, ko jima pravi: „Gospoda, kako naj bi ne bilo dovoljeno poštenemu državljanu in vestnemu davkoplačevalcu, da se naspí pod mostom, kjer ni nikomur na poti? Moje ime je grof de Lautery. V svojem stanovanju na bulvarju Saint-Germain ne morem vso noč zatisniti očesa zaradi nemira, ki ga povzročajo avtobusi, podzemeljska železnica, izvoščiki, kočije in — moja žena. Zatekel

najti v njegovih žepih, pijan ali nor pa tudi ni bil. Mož pravi, da se torej poslovila in šla razočarana svojo pot, a grof se je zleknil nazaj in vdal spet svoji radosti, da more počivati daleč od avtobusov, izvoščkov in sitne zakonske polovice.

Film za železniške uslužbence. Sklicujoč se na dejstvo, da zakrivi večino železniških nesreč nepaznost ali nerodnost železniških uslužbencev, je izbrala Chicaška železniška družba svoje najboljše uradnike, ki bodo opravili svoje službene posle pred kinematografskim aparatom; tako se izvrši film, ki ga bodo predvajali drugim železničarjem za zgled. Druga vrsta filmov pa bo obsegala tudi razne nesreče, t. j. povod nesreče in vse možnosti zabranitve ali nagle pomoči. Te kinematografske prireditve tvore tečaje, obvezne za vse železniško osebje. Gotovo je, da bo ta bistroumna naprava preprečila mnogo nesreč in ohranila marsikateremu popotniku življenje, ki bi ga drugače izgubil v železniški katastrofi.

Nenavaden umor se je zgodil v mestu Taškendu v Sibiriji. Tam so igrali v gledališču zadnje tedne narodno igro, junak katere umre naposled na vešalih. Smrtna obsodba se izvrši na odru; razume se, da so opremljena v to določena vešala z varnostnimi napravami, tako da je obešenje samo dozdevno. Predstavitelj te vloge je igral svojo smrt z velikim mojstrstvom; ko pa so ga sneli nekega večera z vešal, so videli, da je bil obe-

Iz Bosne in Hercegovine: Bosanka v narodni noši s hlačami.

Nova srbska medalja za hrabrost. Kakor poročajo iz Belgrada, se nadomesti lani ustanovljena zlata in srebrna medalja za hrabrost z novim modelom, ki bo imel na sprednji strani podobo srbskega narodnega junaka Miloša Obilića, ki je zabodel sultana Murata II. v njegovem šatoru na predvečer kosovske bitke l. 1389. Zada na medalji sta dva meča, nad njima križ, in spodaj napis: „Hrabrosti“.

Američanka v vozu za pušilce. Američani so zelo hudi na dame, ki pušijo v javnosti; ženska, ki si zapali v kakem boljšem restoranu ali hotelu cigareto, stori velik pregrešek proti dobri šegi, in parkrat se je zgodilo zadnje čase, da so spodili take dame enostavno ven. Te dni pa, poroča „New York Herald“, je stopila neka potujoča dama, gospa Mc Kayeva, nenadoma s cigareto v ustih v enega ekspresnih vlakov, ki vozijo od zapadne obale proti New Yorku; to pa naravnost v pušilski voz, kjer sede samo gospodje. Nekaj potnikov je začelo protestirati prav negalantno zoper ta ženski poset; poklicali so celo izprevodnika, ki je bil v veliki zadregi: navada sicer ni, da bi sedele dame v pušilskem vozu, a tudi nobenega paragrafa ni, ki bi to prepovedoval. No, kot pristen

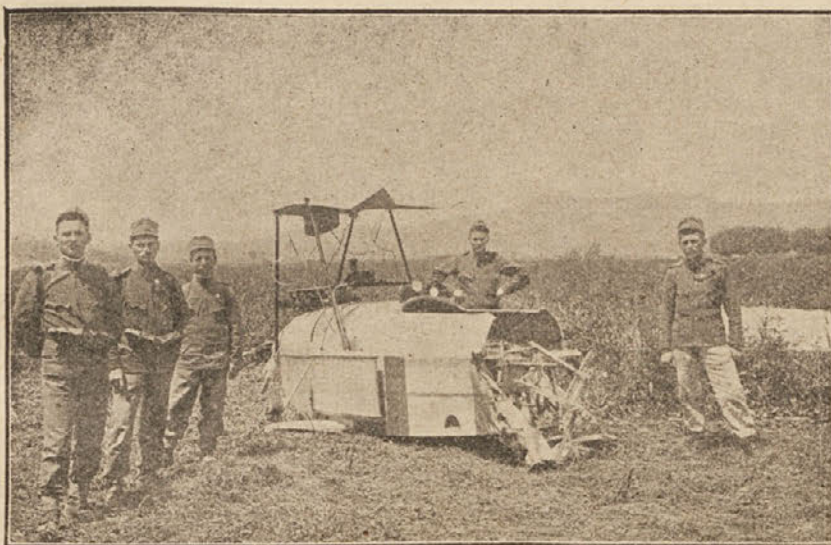

Dela v Ljubljaničini strugi: Na Prulah. (V ozadju nova šola na Prulah in Ljubljanski grad.)

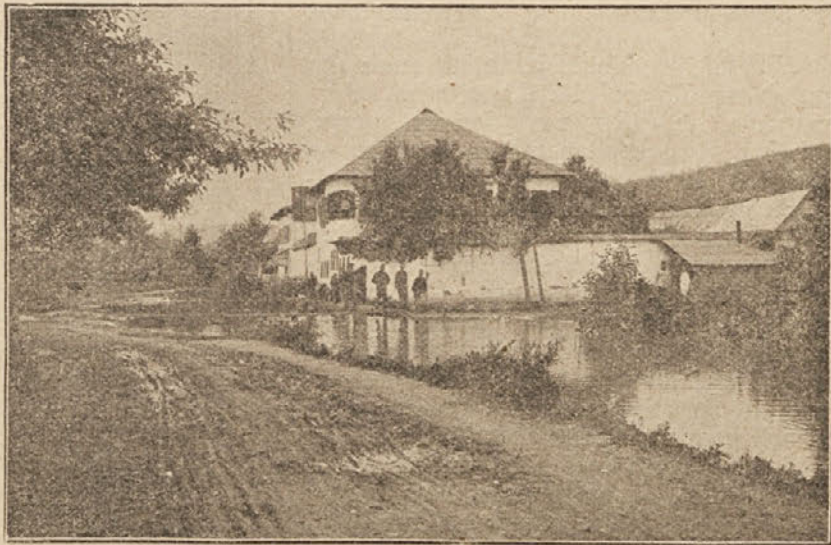
Amerikanec si je pomagal kaj naglo: predlagal je glasovanje — in ker je gospa Mc Kayeva še precej čedne zunanosti, se razume, da je zmagala z večino glasov ter ostala v pušliskem oddelku.

čila prodati nepotrebne stare listine kot makulaturu. Pri tem seveda ni nihče mislil na to, da bi se prepričal, ali so med papirjem tudi kakšne važne listine. Za par kopejk je kupil neki trgovec cel zaboj papirja. Sličajno

stokrat tudi ponoči. Hodil je iz sobe v sobo in čital glasno svoj rokopis, da ni pregledal niti ene napake. Neko noč je tudi tako delal. Hodil je po razsvetljeni sobi in čital glasno svoje delo. Po naključju je pripeljal mimo iz-

Iz Bosne in Hercegovine: Razbiti aeroplan poročnika Dudića, ki je dne 11. julija 1918 smrtno ponesrečil pri Ilidžah.

Tipična bosanska hiša — stanovanje oficirjev pri Ilidžu.

Deklamacijski večer priredila znana slovenska igralka gg. Milan Skrbinšek in Josip Šest dne 16. avgusta ob 1/29. uri zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani. Program obsega 20 izbranih točk iz tujega in domačega pesništva, med temi 6 Župančičevih, 4 Cankarjeve, 2 Aškerčevi, 1 Meškovo in Stritarjevega „Oresta“. Cene sedežev so 3 K, 2 K, 1 K in 60 v (za dijake, ki pa dobe vstopnice šele zvečer pri blagajni). Opozorjamo na to razveseljivo prireditev vse prijatelje višjega duševnega užitka, za katerega jima jamčita že imeni predavateljev. Dolžnost vsakega naobraženca v Ljubljani je, da si oskrbi pravočasno vstopnico, ki jo dobi v predprodaji v trafiki gđc. Dolenčeve (Prešernova ulica).

Pisma Petra Velikega najdena v — delikatesni trgovini. Lastnoročna pisma carja Petra Velikega so našli v prodajalnici za delikatese! V pisma so zavijali klobase, salame itd. Car je svoječasnno dopisoval zelo pogostoma z ravnateljem državnih rudnikov v Uralu, grofom Tatiščevim. Te dopise je grof odstopil državnemu rudniškemu arhivu v Jekaterinoslavu. Uprava arhiva se je zdaj odlo-

je dobil neki poznavalec starin kos klobase, zavite v pismo Petra Velikega. In temu se je posrečilo, da je, ohranil par carjevih pisem.

Kako se prodajajo v Nemčiji naslovi „dvornih dobaviteljev“. Iz Kölna poročajo: Pred več tedni so ponudili iz Berlina renskim veleindustrijcem, da jim preskrbe naslov dvornega dobavitelja. Veleindustriji so začeli dopisovati s prodajalci teh naslovov, da dobe s tem potrebni material za državnega pravdnika. V soboto pa so dobili od višjega državnega pravdnika v Kölnu odlok, da proti osebi, ki je pisala ta pisma, ne morejo nastopiti potom javne obtožbe, ker je doprinesla zadostne dokaze, da more v resnici pridobiti te naslove. Kakor se govori, je ta berlinska tvrdka sestavila natančno tarifo o zneskih, ki jih treba plačati za tak naslov in ki znašajo 4000 do 20.000 mark.

Kako je delal Gustave Flaubert. Avtor romana „Madame Bovary“, ki je umrl 7. maja l. 1880, je imel krasen slog. Pisatelj pa je povečal svojemu slogu tudi mnogo časa. Mnogokrat je delal samo na par vrstah po več ur. Stanoval je v petem nadstropju, da ne bi slišal ropota na cesti, in je delal če-

vošek. Opazil je razsvetljena okna in močan glas. Menil je, da je zbrana kaka večja družba in da nekdo predava. Ustavil se je torej ter čakal, da se družba razide in da morda zasluži kak vinar. Njegovemu zgledu so sledili tudi drugi njegovi tovariši in kmalu se je nabralo okoli dvajset izvoščkov, ki so vsi čakali, kdaj bo konec predavanja. Toda kmalu je Flaubert prenehal čitati, svetilke so ugasnile, izvoščki pa so se odpeljali z — dolgimi nosovi.

Quo vadis? V kinematografu na Jesenicah v dvorani gostilne pri „Jelenu“ na Savi se vidi 14. in 15. avg. t. l. sloviti film „Quo vadis?“ To domače podjetje prinaša vedno kaj novega ne glede na stroške, samo da nudi občinstvu res nekaj pomembnega. Njim bralcem to podjetje priporočamo, posebno pa opozorjamo na sliko „Quo vadis?“ katera se ta čas, po vseh delih sveta z velikanskim uspehom uprizarja.

Zahtevajte povsod „Slovenski Ilustrovani Tednik.“

Udeležniki slavnostnega zborovanja povodom 10 letnice obstoja „Deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug“ v Ljubljani.

Izgubljen je dan

ki se prične po noči brez spanja. Le po okrepljenem spanju moremo nastopiti s popolno krepkostjo svoje delo. Po noči brez spanja smo potrti, delamo

brez moči in brez zavesti, in kar napravimo, je skoro brez vrednosti. Večinoma nas zapušča spanec vsled nervoznih napadov ali krvnih navalov in v takih primerih je raba Fellerjevega fluida iz rastlinskih esenc z znamko „Elsafluid“ potreben, ker učinkuje pomirjevalno, krepi živce, osvežuje, zbuja in pospešuje spanje. 12 steklenic velja 5 K franko.

Če je vzrok pomanjkanju spanca slabo prebavljanje, potem vzemimo Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko „Elsakroglice“, ki jih stane šest škatlic franko 4 krone. Oba preparata pošlje edino prava lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elztrg št. 280 (Hrvaško).

Re

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

26. nadaljevanje.

„In mi se lahko izkremo natanko tam,“ je menil poročnik. „Ako treba, lahko napademo jadrnico na odprtem morju, kajti čas ni gospodar mlstra Browna — nasprotno pa je njegova jahta kaj pripravna za tak namen. Baš prej naju je peljal v dve skriti kajuti, kjer stojita dva prelestna, fina brzostrelna kanončka in gledata vsak na svojo stran — eden naprej drugi nazaj. Ko sem prašal romantičnega čudaka, čemu si je nabavil ta ne-navadni komfort, je odgovoril suho, da mora biti za vse slučaje... Potem pa bi opozoril gospodo še na nekaj. Vsak premislek nam mora reči, da je nevarnost za dami spotoma na morju prav neverjetna; in če bi jima pretila, potem na morju ni manjša kakor na kopni poti.“

Marko, ki se je zanimal zdaj — tik pred odhodom na svoja stara, omiljena bojišča — za vso zadevo še živeje nego v početku, je prašal Ivana, kaj pripoveduje „mokri Anglež“, kadar je imenoval Whelerja od sinoči.

„Eh“, je vzkliknil skoraj z obžalovanjem, ko je izvedel, vsebino razgovora. „Tako pojde vse eno prehitro: prestrežemo jih v Solunu, in konec bo vse lepe stvari. Ako mislite opraviti tako naglo, ljudje božji, storite mi vsaj ljubav in pustite jih malo dalje gor, da se poigramo z njimi na solncu in vetru!“

Vsi so se zasmejali potrnosti starega junaka; toda Ivan in Dušan sta umolknila takoj, videča skrito roso v Markovih očeh. In spomnila sta se, da ga ne vodi zgolj prijateljstvo do njiju, marveč dolžnost, ki je prva med vsemi, koder utripuje srbska kri: dolžnost, osvetiti pobratimovo smrt. Tudi Miloš je pogledal žalostno in dejal:

„Ako je v Solunu konec — jaz pojdem z Markom!“

„Tak ne žaluj preveč, ti norče,“ se je nasmehnil Dušan resnobno, „saj smo vendar vsi obljubili!... Odpravimo se torej, prijatelji, in glejmo čimprej, kaj se da storiti.“

Običajna angleška resnoba je čisto izginila iz kapitanovih oči, ko je videl, da se mala armada poslavlja od njega in njegove ladije. Prisilil je tovariše, da so stopili z njim v kajuto na kozarec ruma, „privezat si dušo za bodoče dogodke.“ Obljubiti so mu morali sveto in svečano, da mu pišejo, karkoli se jim pripeti važnejšega.

„Povabil bi vas, da me obiščite, kadar opravite svoje delo,“ je zaklical s krova, ko so stali v čolnu, „toda kdo ve, kje bom že jaz tedaj s svojo ljubo plavajočo škatljo ‚Victory‘... Ampak fantje — ako se srečamo še katerikrat... goddam, potem zalijemo svoje srečanje z najboljšo mokroto, kar se je dobi od Vzhodne do Zapadne Indije!“

Motor je zateptal — bela pena je brizgnila okrog čolna; kapitan Johnson, vrla duša, je postajal čim dalje manjši in manjši. Še dolgo je stal na robu ladije in mahal z roko...

Pičlo uro nato je odplula Brownova jahta iz Carigrada.

Ostra, mrzla sapa je brila nad morjem — znanilka bližnje zime. Ivan in Dušan sta stala na krovu ter zrla zamišljeno na čarobno mesto, ki jima je bežalo izpred oči. V srcih obeh je trepetala otožna misel:

ni begalo oko po ladijah, ki so jih srečavali, ko se se peljali z Johnsonovim motornim čolnom na Brownovo jahto „Florida“.

Če pa bi bilo v njihovih dušah le količkaj tiste tajne bojazni, ki zveri ne da

Iz Bosne in Hercegovine: Mladi kmetje v narodnih nošah.

„Ti mesto krasote — mesto opojnih sanj — mesto zločina in kovarstva... ali zagledava še kdaj tvoje zidove, sezi-dane s krivično prelito krvjo? In če jih vidiva zopet — ali bo takrat storjeno delo rešitve? Ali ti bo moglo srce odpustiti, kar je pretrpelo zaradi tebe, mesto neusmiljenega greha? Kdo ve...“

XX.

Ladije v mraku.

Bister je pogled sokola, jasno vidi tiger v noči, toda ni jih na svetu ostrejših oči, kakor so oči zločina. Naši prijatelji so bili poštene močje, nekateri med njimi sicer vajeni krvavega boja za križ in svobodo proti trinoštvu vernikov Allahovih — toda vendar poštene in pravični, nezmožni zlobne nakane zoper življenje in blagor svojega bližnjega. In nikomur izmed njih

miru ter jo goni v vedni opreznosti sem ter tja po pustinji, in tiste temne sile, ki išče in vohta na vsakem koraku le rop in plen — potem bi bili opazili majhno toda naglo ladjico, ki je švignila mimo njih; opazili bi bili dve človeški postavi, ki sta se obrnili sunkoma v drugo stran, ko je ena izmed njiju spoznala v motornem čolnu Dušana in Ivana...

Kakor hitro pa se je čoln dovolj oddaljil, je velel ravno tisti izmed obeh, ki se je prej najprvi obrnil stran, čolnarju, naj sledi previdno družbi, ki ga je prese-netila s svojim pojavljanjem tako živo in burno...

„Donnerwetter!“ je zaklel ta človek, videč da je pristal čoln ob krasni jahti, ki se je očitno pripravljala k odhodu. „Fine znanice imata vse eno tu v Carigradu, satana. Če to ni jahta kakega kneza ali milijarderja, naj me vzame hudič na mestu, ali pa naj postanem tak osel, da me napravijo za ministra zunanjih zadev... Birbantini,

Iz Bosne in Hercegovine: Fant in dekle v bosanski narodni noši.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Ceorgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — — —

slovanska sodrga je že spet na lovu! Paziva zdaj. . .“

„Corpo di bacco! To je veselje za naju in za Halila beja! Za takšno odkritje nama mora primakniti najmanj vsakemu po dvajset funtov, figliuolo d'un cane.“

„Versteht sich — to se razume! . . . Namesto da bi iskala križemsvet, jim bomo zdaj enostavno sledili; zakaj dozdeva se mi močno, da se niso odpravili na pot, ne da bi imeli sigurno sled Alija Kemala in ptičic, ki ju je odpeljal staremu lumpu.“

„Misliš?“ je zategnil Birbantini. „To se pravi, jaz menim tudi.“

prte po solnčnem vzhodu? Strel iz topa naznani, da ne sme nobena ladija več skozi — in če bi katera poizkusila, bi jo dohitele kaj naglo granate s Kale Sultanié. . .“

„Misliš torej. . .“

„Mislim, da se vidimo v Galipolju. Ako je Halil bej voljan odriniti še nocoj, si lahko ogledamo vso družbo jutri zarana, ko se dvigne prva zarja nad to prelepo sultanovo deželo. . .“

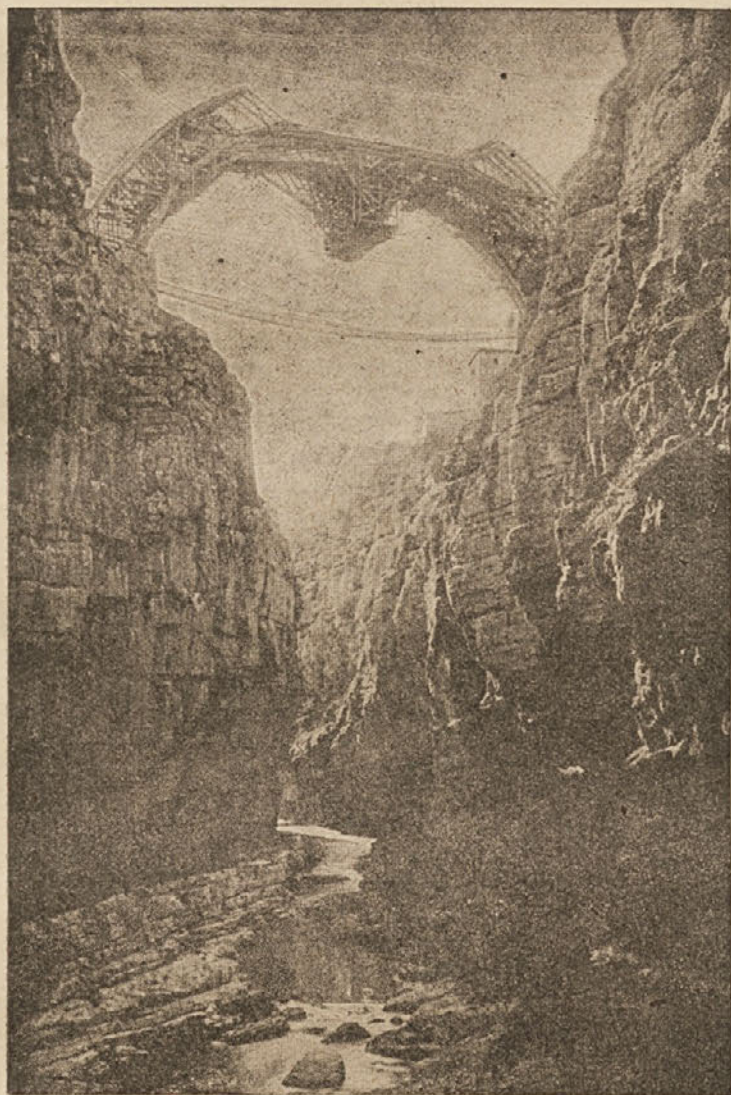
„Donnerwetter — to bi bilo krasno! Zakaj reči moram, da mi je ljubše, če obdrživa sled in dokončava nalogo Halila beja ter najino lastno čim preje . . . ne pa

V dalji se je pokazalo živahno trgovsko mesto Rodosto, zasmejal se skozi somrak in izginilo v koprenah noči, ki se je naglo zgostila nad morjem.

In ko je sičala jahta mimo odalnega Marmarskega otoka, je sijala okrog nje svetla mesečna noč, iz katere se je bližalo po obeh straneh daljno obrežje, temni megli podobno, ki se strinja od obzorja.

Ladija je plula v Dardanelski rokav — bližala se je Galipolju.

Vsa naša družba Mr. Brownom vred je stala na palubi; zdelo se je, da razgledujejo ta krasni večer — v resnici pa jih je

Najvišja mostova na svetu: Železni most nad Konstantinsko sotesko v Alžeriji (francoska severna Afrika).

Najvišji zidani most na svetu: Most čez reko Tajo v Rondi na Španskem.

„Verdammt, ti Slovani imajo dobre nosove, in cesar se oprimejo, tega ne izpuste živi; posebno Srb ti je ptič! Če me kaj ljubiš Birbantini, zahvali Boga z mano vred, da ni na svetu še več teh opankarjev — drugače bi bili že zdavnaj iztrebili naš deutsches Volk, kakor je velik in mogočen. . .“

„Prava škoda,“ je zamrmral Italijan sovražno.

„Kaj godeš, mačkojedec?“

„Hotel sem reči, da morava nemudoma k beju. . . Kako je ime jahti, ah — Florida! Tega ne smemo pozabiti. . .“

„Res je. Še nocoj moramo za njimi — samo, če nam ta čas ne uidejo.“

„Impossible! To ni mogoče. . .“ je dejal Italijan z veliko sigurnostjo.

„Ni mogoče?“ je zategnil von Schrat-ten, ki se ni mogel ubraniti občudovanja ob pogledu na vitko telo „Floride“, pričajoče v vseh svojih posameznostih o hitrosti in moči. „Glavo stavim, da ne dobiš v vsem carigranskem pristanišču bolj nagle ladije kakor se zdi tale. Kako boš lovil konja z juncem?“

„Hehehe! Pozna se ti, da ne misliš dalje, kakor seže nemška pamet ali pa oslov glas. Mari ne veš, da so ožine za-

preveč na samem kje, v balkanskih gorah.“

Dična zaveznika, ki sta se bila dala med tem zapeljati k obrežju, sta skočila na suho.

Ko sta se ozrla zadnjikrat, sta videla pluti „Florido“ lagotno in ponosno iz pristanišča.

— — — — —
Mračilo se je.

Hej, kako je bežala „Florida“ po Bosporu v krvavo zarjo, ki se je dvigala na zahodu do Carigrada! Že zdavnaj je bilo utočilo mesto padišahovo s svojimi kupolami, minareti in krasnimi bregovi v morju. . . izgubilo se v žarkem, izprva zlatem, nato čim dalje bolj škrlatastem lesketanju, ki je šlo od vztočne proti zapadni strani.

En sam plamen je bilo nebo — eno samo razbeljeno steklo gladina. . .

Veter je bil odjenjal popolnoma; toda ameriški prapor na „Floridi“ je vihral ponosno od naglice, s katero je rezala ladija vodo in zrak.

Pluli so po globokem zalivu Bujuk-Ček-medže, v ozadju katerega se vleče veliki starorimski most na obokih tja do Silivrije in njenih štrlečih razvalin silne bizantinske trdnjave. Mimo — mimo s polno paro!...

vznemirjalo samo vprašanje:

„Kje je „Hanuma“? Kje je jadnica, na kateri se vozi Arnavt in tira Jerico in lady Heleno v negotovo, morebiti strašno usodo? . . .“

Edini Marko je zdržal na mestu. Slo-nel je nepremično nad krmo in strmел tja v daljavo, kjer je počivalo v mokri globini drago truplo pobratima. . .

Mihajlo Janković je prestopal daleč od ostalih; po razburjenjih sinočnje noči in današnjega dne ter v bajnem čaru tega jesenskega večera ga je prijemalo tem huje temno, blazno čuvstvo, ki ga ni bil razodel še nikomur — čuvstvo, ki se je zavedal vse njegove paleče sile šele, odkar se je bil seznanil z Ivanom — odkar je videl sladko zadrego med njim in Ljubico — odkar je pustil domači Belgrad za seboj. . .

Ivan, Miloš in Estournelle so stali okrog Browna, ki se je naslanjal s cigareto med zobmi na poveljniškem mostičku in gledal okrog sebe kakor majhen kralj.

Bil je še mlad mož — komaj trideset let — in nenavadno lepe, krepke postave. Velika moč se je izražala v potezih njegovega obraza in v vsem njegovem vitkem stasu, ki ni pričal, da bi si bil ogreni

veselje do življenja z mehkužno razuzdanostjo. Že od prvega trenutka je bil ta človek našim prijateljem zagonetka, ki je postala še skrivnostnejša vsakokrat, kadar so ujeli v njegovem očesu kratek blisk, podoben blaznemu odsvitu skrite, neizmerne bridkosti.

deležnemu vaših zanimivih usod — nič več, nič manj. Oziri in razlike — to spada na parkete, kjer oblačijo ljudje frak in lak, odlagajo pa pogum in energijo. Za vas sem kapitan te ladije in vaš tovariš, ako bo treba iti na kopno — in če me hočete vzeti s seboj...

Divja pokrajinska romantika v Alžeriji: Pogled na slovitno Konstantinsko sotesko blizu mesta Alžerja.

V njegovem vedenju ni bilo tiste odurne prevzetnosti denarnih magnatov. Poznalo se mu je pač na sleherni gesti in vsaki besedi, da ve, kaj premore z zlatom, ki mu ga je vrgla usoda v zibelko, toda razgovarjal se je kakor naboljši prijatelj. Ako je stala med njim in sobesedniki vendarle tajna, neprodorna stena, je bila to pred vsem tujost, ki loči vse ljudi v začetku njihovega znanja, in nemara tudi misel Browna samega, da vidijo ti moške v njem, modernem Krezu, nekaj nesvojega, baje-slovnega, na tihem oholega — človeka, ki jih morda prezira v dnu svoje duše.

Zato je tudi nenadoma presegal razgovor, ki se je vršil v par jezikih — Mr. Brown je lomil vsakega nekoliko — večinoma pa angleško: Estournelle je govoril prav dobro in tolmačil tovarišema Brownove in Brownu njune opazke.

Prekinil je razgovor in dejal na vsem lepem:

„Eno bi vas prosil, gospodje: ako ostanemo kaj časa skupaj — ne glejte v meni lastnika mojega premoženja, marveč navadnega pustolovca, ki ga veseli, postati

„Res! Bi li hoteli!...“ je vzkliknil Estournelle. „Potem je odveč, da prašate, gospod... kapitan... Saj veste sami, da si ne moremo želeli ničesar bolj kakor družbo moža z vašimi vrlinami.“

„Kmalu bomo v Galipolju,“ je menil Mr. Brown, kakor da je preslišal pohvalo. „Toda — razen če veste tehten razlog — pristali ne bomo. Križarimo rajši...“

Estournelle je povedal ta predlog Ivanu, ki je takoj uvidel njegovo umestnost. Dejal je samo:

„Pred nami itak menda niso...“

„Ne morejo biti, ako se vozijo na jadrnici; niti z brzoparnikom nas ne bi bili prehiteli za mnogo. Tu, kjer smo, ne more mimo nas nobena ladija, ne da bi jo videli; najboljšje je tedaj, ako porabimo noč v to, da stražimo in gledamo, kdo se približa. Jutri zarana izkusimo priti prvi skozi ožino. Ako nas kdo prehití, nas ne more prehiteti neopažen; najbrže pa bo tako, da se postavimo zunaj in počakamo, da odplujejo vse ladije mimo nas — kakor na paradi.“

Ivan, ki je bil ves čas nekam resnoben, je pripomnil k temu:

„Nekaj mi pravi, da bi bili morali srečati ‚Hanumo‘, ako bi plula res v to smer.“

„Drugam nima razloga pluti“, se je oglašil Miloš.

„Saj to ni tisto; meni se ves čas nekaj svita, da Alija Kemala in naših dam sploh ni več na ‚Hanumi‘...“

(Dalje prihodnjič)

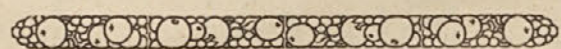
Mir na Balkanu — nemir na Dunaju.

Položaj na bojišču, notranje stiske, nasveti velesil in spravljivost Srbije — vse je nekoliko pripomoglo, da so bolgarski delegati v Bukarešti sprejeli mirovne pogoje zaveznikov z neznatnimi izpremembami. Mirovna pogodba, sklenjena dne 10. t. m., določa za Bolgarsko in Romunsko mejo od Donave severno mimo Tutrakana do Črnega morja, južno od Erkene. Utrdbe v Ruščuku, Sumli in okrog Balčika se podro. Srbsko-bolgarska meja pojde od Partarice planine ob stari bolgarsko-turški meji in nato po razvodju Vardarja in Strumice, izvzemši zgornjo dolino Strumice, ki ostane Srbiji, ter se konča ob Belašici planini. Grško-bolgarska meja pojde ob slemenu Belašice planine do ustja Meste ob Egejskem morju. Demobilizacija armad se prične takoj, zasedeno ozemlje, ki ostane glasom pogodbe Bolgariji, pa izpraznita Srbija in Grčija neposredno po izvršeni demobilizaciji bolgarske armade. — To so bistvene pogodbe miru, ki je navdal srbski, grški in romunski narod z radostjo in ponosom, Bolgare pa — upamo — vsaj s spoznanjem, da se dajo vse druge rastline laglje vdomaćiti na Balkanu kakor pa švabska politika, ki tam doli tako nerada obrodi.

Balkanski narodi bodo zdaj lahko prišli spet za mirno delo, da popravijo opustošenja vojne in začno izrabljati svoje pridobitve; lahko si bodo oddehnili, ako bo dal Dunaj mir. Baš to pa še ni zagotovljeno. Kakor je Rusija nezadovoljna z mirom tam, kjer določa pristanišče Kavalo Grčiji, tako zahteva Avstrija, da se revidira mirovna pogodba glede Stipa, Kočane in najbrže še drugih točk, na katere se grof Berchtold v prvem hipu ne spomni. V tej dvojni nezadovoljnosti pa je velika razlika: Rusija bi samo rada otela Bolgariji velevažen dohod na Egejsko morje, dočim hoče Avstrija zmanjšati Srbijo samo zato, ker se ji zdi prevelika in prenevarna. Bog ve kako opasna pa ta avstrijska nakana ni, in le malo upanja je, da se zgodi po želji Berchtoldovi, ki si je pridobil s svojimi svetovnimi blamažami zadnjega časa tako vabljev ugled, da zapušča Avcelo že njena nibelunško zvesta sestra Nemčija. Če bo hotela Avstrija kaj revidirati, bo našla polno nasprotnikov, zaveznika pa morda nobenega, in zato upajmo, da opusti pravočasno to neplodno aventuro. Miru smo vsi že potrebni, posebno pa — grof Berchtold, in marsikdo si pač oddahne kadar pokažejo temu gospodu po naporih let 1912/13 vrata zasluženega pokoja... Iz Pešte poročajo, da se pripravlja takšno radostno presenečenje že za najbližji čas.

V svojem veselju nad mirom in svojem nesoglasju glede revizije, ki bi jo — mimogrede rečeno — balkanske države brez dvoma zavrnila, je svet te dni skoraj pozabil na Odrin. Bolgarija ga bo sama le težko vzela, Turčija ga velesilam ne da, pač pa pravi, da ima v Trakiji 400.000 mož armade... Ali ostane ta vroči kostanj v ognju in Turčija v Odrinu, ali pa pojde kdo ponj — o tem nam prinese prihodnji teden morda več gotovosti.

Polom fabrikanta aeroplanov. V Parizu je propadla sloveča Deperdussinova tvornica aeroplanov; Deperdussina so aretirali. Njegov bankrot bo imel neizmerne finančne in tudi politične posledice. Deficit znaša skoraj 30 milijonov frankov. Zasebni bankirji so izgubili 7, neka banka pa, ki je bila v zvezah z Deperdussinom, 23 milijonov. Oškodovana banka je ovadila zadevo po pregledu Deperdussinovih trgovskih knjig. Baje je dokazano, da je Deperdussin ponarejal listine, s katerimi je potem dokazoval, da ima gotovo blago, in si priskrbljal na ta način denarja. Šlo je velike zaloge svile, o katerih je pravil, da jih je kupil v špekulacijske svrhe z omenjeno banko. Deperdussin je živel zelo razkošno; porabil je letno nad en milijon frankov. Imel je krasno stanovanje v Avenue Villiers in tri gradove. Star je 45 let. Njegov polom bo tudi bridko zadel francosko zrakoplovstvo, zakaj letala Deperdussinovega sestava so bila zadnji čas najboljša in so dosegala vzlasti na armadnih tekmah sijajne uspehe.

Kdor želi prodati, zamenjati ali v najem dati

grajščino,
posestvo,
hišo,
gostilno,
trgovino,
obrt,
premičnine,

ali išče kompanjona za
svoje podjetje itd. itd.

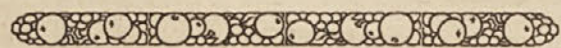
doseže najhitreje svoj namen, če da oglas v

'Slov. Ilustr. Tednik'

ki je razširjen po vseh krajih na slovenskem Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem in tudi v mnogih krajih izven mej slovenske domovine.

Kjer prebivajo Slovenci povsod se čita

'Slov. Ilustrovani Tednik'.

Najlepše darilo

**neveste ženinu in
ženina nevesti
je njena oziroma njegova
krasna umetniško pove-
čana fotografija.**

Gospodarstvo. Prvo stremenje vsakega gospodarja mora biti blagostanje v družini in preskrba za starost. Dolžnost vsakega družinskega očeta, najsi bo odvisen od kakršnegakoli zaslužka, mora biti, da zagotovi s svojimi prihranki sebi in svoji rodbini prihodnost. Najpripravnejši, najmodernejši in najidealnejši način varčevanja se doseže z življenjskim zavarovanjem, katero vsakemu najtopleje priporočamo. Kot posebno kulanto in kot prvo slovansko zavarovalnico na avstrijskem jugu priporočamo banko „Slavijo“, katera tudi dovoljuje stalno nameščenim uradnikom pod zelo ugodnimi pogoji posojila. Z vsakršnimi pojasnili radevolje in nemudoma postreže generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Pri upravnistvu „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“ so izšle sledeče zanimive knjige:

Dr. V. Deželič: „V burji in viharju“, ilustrovan zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 3 30 K, vezan 4 80 K.

Dr. V. Deželič: „V službi kalifa“, zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broš. izvod 2 K.

Marko Stojan: „Za svobodo in ljubezen“, roman z Balkana, I. knjiga. Broširan izvod 1 70 K.

Starogorski: „Junaki svobode“, povesti in črtice iz balkanske vojne. Broširan izvod K 1 50, vezan K 2 80.

Šenoa Avgust: „Kletva“, roman slovi-tega hrvaškega pisatelja, prirejen v ljudski izdaji. Prevel Starogorski. Broširan izvod 1 40 K.

Opomba: Cene vseh teh knjig so označene le za naročnike „Slov. Ilustrovanega Tednika“, za nenaročnike so cene večje.

Steckenpferd-lilijinomlečno mliho

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in le-pote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Književnost.

Rudolf Badiura — Na Triglav, v kraljestvo Zlatorogovo! (Kažipot na Triglav). V Ljubljani 1913. Založil Hinko Badiura. Cena vez. knjigi 2 20 K, s pošto 10 v več (samo proti gotovini ali povzetju). — Ko vzameš to knjižico v roke, se začudiš, da smo jo dobili tako pozno; Nemci imajo že zdavnaj svojo literaturo o naših planinah, mi pa nismo imeli tako dolgo nobenega vodnika na Triglav, svoje narodno svetišče! Znani naš odlični planinec Badiura je torej izpolnil veliko in težko vrzel, a to s strokovnjaško temeljitostjo, ki išče para. Njegov kažipot na Triglav nudi turistu zanesljivo vodstvo na vseh dohodih do našega sivga očaka in vse podatke, ki ga morejo kolikolič zanimati. Pisan je vsepovsod živahno in prijetno, mestoma skoraj s pesniškim zanosom, pred vsem pa tako nazorno, da ga prečita z užitkom tudi tisti, ki si za enkrat še ne more ogledati triglavske krasote z lastnimi očmi. Knjižico krasijo 27 sijajnih fotografskih posnetkov; dodani so 3 načrti in 1 zemljevid, vzoren v svoji temeljitosti in preglednosti. Naslovna stran je delo H. Smrekarja z vsemi njegovimi tipičnimi vrtilinami. Badiurova knjiga (naroča se pri založniku ali pa v knjigarnah) je dragocena pridobitev za knjižnico vsakega Slovenca, in vsak jo bo čital z veseljem, bodi si turist ali ne. Cena — ki bi mogla biti nižja le, ako bi se prodalo knjige 2000—3000 izvodov, na kar pa pri nas ni bilo misliti — ni pretirana; naj si torej naroči to delce vsak prijatelj naše lepe zemlje — v izpodbudo pisatelju, da nadaljuje svoje delo na ledini slovenske planinske književnosti! —

„Nauk o serviranju“. Izšla je znamenita, bogato opremljena strokovna knjiga „Nauk o serviranju“. Priznati moramo, da je ta knjiga neobhodno potrebna za Slovence sploh, zlasti pa za slovensko gostilničarstvo. Ker je knjiga poljudno pisana, razen tega pa v njo sprejetih 95 tabel z najrazličnejšimi vzorci in s 338 nazornimi slikami, se vsak prav hitro in lahko seznani z dandanes po celem svetu veljavnimi predpisi glede serviranja. Knjiga je v prvi vrsti namenjena gostilničarskemu obrtu in radi tega ne bi smela manjkati v nobenem hotelu, v nobeni restavraciji in gostilni, imeti bi jo moral vsak natakar, vsaka natakarica, da se iz nje ob vsaki priliki lahko pouči o pravilni postrežbi, manjkati pa bi ne smela tudi v nobeni boljši hiši. Posamezna poglavja, kakor „Razvrstitev jedi pri obedih“, „Kako se mize pogrinjajo“, „Serviranje posameznih obedov“ in „Slavnostna miza“ so namreč ravnotako veljavna za privatne hiše kakor za gostilne. Knjiga daje za vsak slučaj zanesljiva navodila, tako da je onega, kdor je znan z nje vsebino, le težko spraviti v zadrego. Reči moramo zato, da smo s to knjigo storili korak naprej; želeli bi le bilo, da bi se v tej knjigi uveljavljena pravila čim prej vpe-ljala po vseh naših boljših hišah. Zlasti je samo priporočati, da si knjige ne preskrbe samo vse naše gostilne, marveč tudi vse naše boljše privatne hiše. V platno vezana knjiga se dobi pri „Deželni zvezi gostilničarskih zadrug na Kranjskem“ in pri upravnistvu „Gostilničarskega Vestnika“, Ljubljana, Gradišče 7, ter stane 5 K. Pošilja se samo proti naprej plačani naročnini ali proti poštenu povzetju. Za poštino se vračuna še 50 v, za povzetje pa 70 v.

Zmožnost dojenja

se spodbuja, normalen razvoj in zdravje dojenčkovo pospešuje, če se rabi „GALEGO“. Vpliva ugodno na množino in kakovost mleka. Mleko se pomnoži za 33—50%. Dojenčki pridobivajo praviloma na teži in se izvrstno razvijajo. — Ima prijeten okus, se rad topi v vsakršni tekočini in zadošča ena pušica za 20 dni.

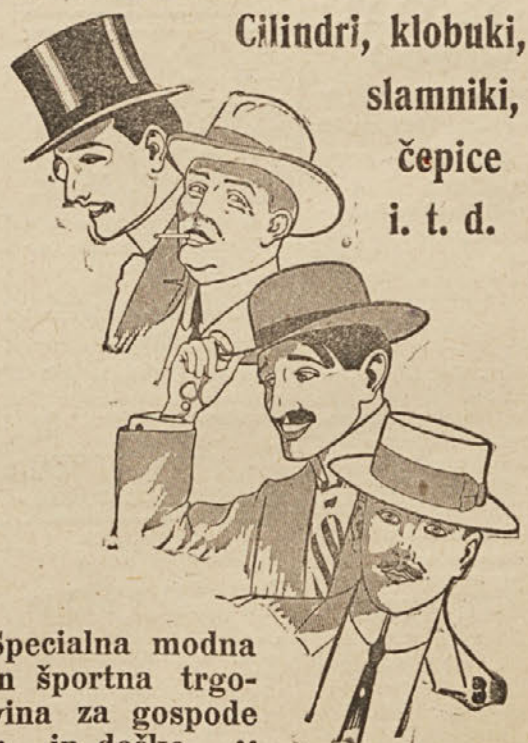
Cena 3 K.

Glavna zaloga v lekarni B. Fragner, Praga, vogal Nerudove ulice. Zaloga v lekarnah. Kjer se ne dobi, se pošilja franko po pošti proti vpslatvi K 3 70 ena pušica, K 6 72 dve pušici, K 9 72 tri pušice, K 12 — štiri pušice.

Ugodno najetje osebnega kredita. V sedanjosti dobi, ko so draginjske razmere dosegle nevzdržljivo mero, ter so postale skoro neznosne za vse vrste človeške družbe, je vprašanje glede preskrbljenosti čenega, neobtežujočega posojila v pravem smislu besede potrebno in nepogrešljivo. Radi tega bo gotovo v interesovanih krogih s hvaležnostjo sprejeto, ako opozorimo na „Kreditni oddelek“ pri „Vzajemno zavarovalni banki“ „Slaviji“, katera omogoča osebam s stalnimi službenimi ali pokojninskimi dohodki, kakor uradnikom vseh kategorij, profesorjem, državnim in zasebnim učiteljem i. t. d. najeti si pod najugodnejšimi pogoji osebni kredit ter tako sebi kakor družini pribaviti mir in zadovoljnost. V govoru stoječa posojila mogoče je dobiti pri banki „Slaviji“ proti nizkim obrestim na 5—3 letno amortizacijsko dobo na podlagi življenjskega zavarovanja. Priporočamo tedaj slovenski javnosti pri iskanju čenega osebnega kredita kar najtopleje splošno priljubljeni, prvi slovanski zavarovalni zavod, banko „Slavijo“, katere generalni zastop v Ljubljani, Gosposka ul. 12, daje na zahtevo brezplačno podrobna pojasnila.

Dobra misel je vedno, če se ne damo presenetiti po neprevidnih slučajih, marveč se pripravimo nanje. Kako kmalu se nas loti influenza, zbadanje v prsih, pomanjkanje sape, nahod ali kaj podobnega! Če imamo za vse slučaje preizkušeni Fellerjev mehčajoči, lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc z znamko „Elzafluid“ doma, potem je zlo kmalu odpravljeno in vse neprijetne posledice so odpravljene. 12 steklenic Fellerjevega fluida za 5 kron franko naj bi vsak čitatelj naročil pri E. V. Feller, Stubica, Elzatrš št. 280 (Hrvaško). Pravtako bi morali naročiti obenem Fellerjeve odvajalne kroglice z znamko Elzakroglice, 6 škatel za 4 krone franko.

Obnovite naročnino!

Specialna modna
in športna trgo-
vina za gospode
in dečke.

J. KETTE

Ljubljana, Franca
Jožefa cesta št. 3.

NESTLÉ-JEVA

moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na železcu.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastoj pri Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Pijte samo Tolstovrško slatino

ki se naroča v Tolstovrhu p. Guštajn (Koroško.)

Dober svet je mnogo vreden. Če vam memo kaj dobrega svetovati, bi vam svetovali, da rabite za svojo kavo samo Kolinsko kavno primes. No, morda tega sveta niti ne rabite, ker že davno kupujete ta izvrstni domači kavni pridelatek, ker ste se pač prepričali, da samo Kolinska kavna primes napravi res okusno kavo, ki mora vsakemu ugajati. Če pa Kolinske kavne primesi še ne rabite, pač ker je ne poznate, vam nujno svetujemo, da jo takoj v trgovini zahtevate; pazite samo, da bo imela varstveno znamko „Sokol“, ker le taka je pristna.

Cenike, brošure, natisne elegantno in okusno ter najceneje **Učiteljska tiskarna** v Ljubljani.

Nova, stara vina in droženko astnega pridelka prodaja Fr. Ferline v Smarju pri Jelšah.

18 vagonov lahkega, veličnega svetlega (šilher) in belega

vina

50 — 60 K za 100 l prodaja J. Kravagna, Ptuj, Štaj.

POZOR!

80000

parov čevljev 4 pari čevljev za le K 9.—,

Zaradi plačilnih težkoč mi je naročilo več velikih tovarov, da poprodam velik del čevljev globoko pod izdelovalno ceno. Prodam torej zaradi tega vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, z zbitimi podplati rujava usnje ali črna, jako elegantna najnovejša fazona velikost 11. Nr. cm. Vsi 4 pari stanejo le K 9.—. Razpošiljatev po povzetju. I. Gelb, eksped. hiša. Novi Sandec 88. (Avstr.) Zamena dopustna, tudi denar nazaj.

!! 500 kron !!

Vam plačam, če ne odpravi v treh dneh brez bolečin moje korenine uničujoče Riamazilo. Vaša kurja očesa, bradovce in otiščaje. Cena lončka z jamstvom 1 K, Kemeny, Košice (Kaschau) I. Postfach 12/44. Ogrsko.

Išče se dobra, ne velika

gostilna

v najem, mogoče na deželi in s takojšnjim nastopom. Več v upravnistvu „Slov. Ilustrovanega Tednika“ v Ljubljani.

Na prodaj je lepo

posestvo

z mlinom na 5 kamnov in žago, pol ure od farne cerkve in kolodvora na Dolenjskem. Električna razsvetljava. Cena za vse po dogovoru. Več pove lastnik Franc Adamč, Ponikve 32, pošta Videm p. Dobropolju, Dolenjsko.

Sprejme se služkinja

vajena domačega dela in otrok Biti mora poštena in zanesljiva. Plača po dogovoru. Minka Poženel, Jesenice-Fužine, Gorenj.

Vino in brinje:
Ivan Gržinič, Kum, pošta Roč, priporoča svojo zalogo vina in brinje. Cena zajamčeno pristnega vina 36 K za 100 litrov.

Najboljše

sredstvo zoper stenice in drugim mrčesom je

„Morana“

„Morana“ uničuje temeljito stenice in njihovo zalogo. Naroča se pri M. Skrinjar, Trst, Via Ferriera 37/1. 200 gramov stane 1 K. Pri večjih naročilih popust, trgovcem rabat.

Najboljše

Najboljše ogrske salame, fina sočna šunka (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanina s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča trdka

J. Buzzolini
Ljubljana
Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljatev od najmanjše do največje množine po najnižji ceni.

Dobro idoča

trgovina

z mešanimi blagom in deželni pridelki ter gostilna za okrajno cesto, z njivo, travnikom, zelenjadnim, sadonosnim in senčnim vrtom, edina sredi velike vasi, oddaljena dve minuti od kolodvora in 10 minut od velikega premogokopa se pod ugodnimi pogoji prodaja. Gotovine je treba 8 do 10.000 K. Natančneje pri lastniku Iv. Senica, Šoštanj, Štajersko.

Odlikovana. Ustanovljena 1870

Vsakovrstne eksistujoče „po“ kalivosti in strele neprekosljive

lovske puške

kakor tudi samokrese, municije in lovske potrebščine ob brezkonkurenčno nizkih cenah dobavlja stara renomirana firma

Anton Sodja, tovarna za lovske puške, Borovje na Koroškem.

Vsakovrstna popravila točno in najceneje. Na željo se pošilja na ogled. Cenovnik zastoj in poštne prosto. Obsežno jamstvo

Nadležne dlake

na obrazu in po rokah odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixov odstranjevalec dlak, popolnoma neškodljiv, zanesljiv uspeh, ena pušica K 4.— zadostja. Razpošilja strogo diskretno Kos Dr. A. Rix, Laboratorium, Dunaj IX., Berggasse 17/0. — Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, parfimerija A. Kane in drogerija „Adria“.

Pozor

gostilničarji in mesarji!

Radi družinskih razmer se prodaja prostovoljno krasno opremljena in dobro idoča gostilna in mesarija zraven cerkve in blizu znane slovečega kopališča na Spodnjem Štajerskem. Slovenci, ne zamudite lepe prilike!

Naslov pri ured. tega lista.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja

Prva sisečka ročna izdelovalnica tamburice

J. Stjepušin Sisek.

Odlikovana na pariški izlozbi 1. 1900 in na milenijski izlozbi 1896. Razun tamburic in skladeb za razna godala ima kakor gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarine i. t. d., za katere se pošilja poseben cenik s slikami. Ilustrovan cenik tamburice pošljem vsakomur zastoj. V isti tovarni izhajajo strokovni tamburaški mesečnik pod imenom „Tamburica“, ki prinaša razun pouka tudi krasne tamburaške partiture ter stane letno samo 8 K.

Poslano. Ne dolgo tega sem bil v Mariboru po opravku. Imel sem nekaj ur časa. Hotel sem nakupiti nekaj blaga za mojo družino. Ko sem hodil po mestu in si ogledal izlozbe, sem se čudil, da nisem našel nobene slovenske trgovine. Klicali so me sicer v vsako trgovino v slovenščini, a napise nad vhodi sem videl samo — nemške. Odločil sem se, da ne kupim nič; kar zagledam slovenski napis J. N. Šostarič. Ogledam si to trgovino. Videl sem najlepše blago razstavljeno. V trgovini si nakupim raznega blaga za obleke, platno, srajce, predpasnike itd. Bil sem z blagom in postrežbo zelo zadovoljen. Priporočam občinstvu trdno J. N. Šostarič, Maribor, Gosposka ulica št. 5. Vredna je, da se jo priporoča!

Srebrno plaketo. — Dunaj 1910.

Vsakršno perutnino in nje piščeta, golobe, sobne ptice, kunce, svinje, pse itd. ozdravite sigurno s „Palma“. To že v preminih slučajih najzadovoljnejše učinkujoče sredstvo dobite poštne prosto, če pošljete 1 K poštne znamke (veleposelstvo zadostuje letno za 4 K). — J. E. Welzl, Maribor, Zofijin trg št. 3, Štajersko.

Starši

ne le za vas, temveč tudi za vaše otroke je pomembno, da okrasite svoje stanovanje s povečanimi svojimi slikami.

Fizikalno-terapevtski ambulatorij

za živčne in druge bolezni, primarija DR. I. ROBIDA.

Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 3 (zraven Knetske posejnice) od 11. do 12. in od 2. do 3.

Zdravljenje z elektriko, masažo, svetlobo in toploto. Visoko frekventni toki, četverstanične električne kopeli, franklinizacija, termopenetracijsko zdravljenje, vibracijska in konkusijska masaža. Specijelno zdravljenje živčnih bolezni.

Malinov pristni sok! Za preskušnjo pošiljam poštne koli 5 kg franco na vsako postajo v Avstriji za 7 K 50 vin. Lovro Rogelj, zaloga pristnega malinovega soka, Vrhnika pri Ljubljani.

Ne stane prav nič!

Zastoj razpošiljam povsod vzorce suknene blaga, blaga za obleke, blaga za bluže, perlinnega blaga, modnega barhanta, platnenega blaga, okforda, blaga za postelje, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih. Karl WORSCHKE, Maribor ob Dravi Ko. Herrengasse 10.

1½ kg sira 1½ kg

kg 1 krono

razpošilja mlekarna Uttendorf, Zgornje Avstrijsko.

Kolesarji zahtevajte

v svojem lastnem interesu nemudoma prvi slovenski bogato ilustrovani cenik 1913, koles in posameznih delov, ki je pravkar izšel brezplačno in poštne prosto. Preglejte istega pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

KARL ČAMERNIK & KO.

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamezni deli.

Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta.